

nem mindannyian bennvagyunk. A tiszta, a nemes öröm forrásai mintha kiapadtak volna . . .

Ezért nagy érdem, ha valaki megmutatja az igazi, tiszta öröm forrásához vezető utat. Ez út pedig fölfelé, a magasba, az isteni, örök igazságokhoz, a csillagokhoz: a betlehem-i csillagig vezet. „Ha ezt követed — mondja a szerző, — nem jársz sötétségben, sem pillanatnyi értékelésben, sem pedig egész életfelfogásodban.“ — Ezekkel a szavakkal végződik az első hosszú levé, mely a piramis tanítását közvetíti a nagydiák számára.

A második levél az *önneveléssel* foglalkozik. „Önnevelés nélkül senki sem tud jellemes emberré fejlődni“ — ez a jelige. Az egész fejezet a legtisztább erkölcsi felfogást, a legnemesebb értelemben vett eszmei légkört árasztja felénk és így ad tanácsokat: „Ifjú, a te hivatásod az, hogy remekművet alkoss önmagadból. A szép, a remek jellem — a nagy jellem, ennél nagyobbat ember nem alkothat. Csak a szabad ember lehet jellemes ember. Arra törekedj tehát, hogy lelked legyen az úr tested és annak gyarlóságai és szenvedélyei felett. Légy önmegtágadó! A legnagyobb úr, a legszabadabb ember az, ki önmagának tud parancsolni. Tűzz magad elé célt mindennapra s a megtartott cselekedet felemel, lelkedet nagyvá teszi. Teremts magad körül tiszta levegőt s emelkedj mindenestől az anyag, a por, a rög, a hétköznapiság fölé!“

A *modern kereszties vitéz* képét mintázza a harmadik levél. „Küzd ki az egész vonalon következetes függetlenségi harccal a szabadságodat!“ Mi ez a szabadság?! Mentesség a rossz könyvek olvasásától, a káros mozi, színdarabok nézésétől, a divathajhászástól, a túlzott sportőrületől. — Bőséges anyag az elmélkedésre!

A negyedik levél a *szőlőtöke gyökérmunkájára* hívja fel a nagydiák figyelmét. Komoly, mélyreható munkát csak a tisztalelkű, jószándékú, alapos diák végezhet, mert az elmélyedő, hívő és bizakodó ifjú idealizmusának csakis *egy* biztos alapja van, a vallás-erkölcsi értelemben vett lelki szépség és tiszta-ság. Csak a tiszta élet tesz bennünket alkalmasakká a legnagyobb szépségek megismerésére. A jó melletti kitartás vezesse a nagydiákat élete végéig!

Mikor az utolsó sorokat is elolvastuk, úgy vesszük észre, hogy súlyosabb mondatok, erőteljesebb szavak, mélyégetesebb gondolatok törnek elő a bővizű forrásból, mint az eddig kapott levelekben. Idézet idézet után káprázatos színben tünteti fel azt a mérhetetlen anyaghalmazt, melyet a szerző nagy olvasottságával összerakott. Ismeri nemcsak a Szentírás szavait, az egyházi és világi pedagógus írókat, hanem a klasszikus és modern költők, írók, művészek, híres férfiak, nagy emberek tanítását, bölcselkedését, példáit és mondásait s ezeket ontja bámulatos bőséggel. Ha az eddig megjelent levelekből méríthettek az ifjúságon kívül szülők, pedagógusok, szónokok és exhortátorok, — úgy a jelen füzet hatványozottabban állhat rendelkezésére minden művelt olvasójának.

Diósi Géza dr.

Fogassy Ödön: A zsinór-díszítőírás iskolája. Nemzeti Sajtóvállalat kiadása, Szeged, 1936. Ára 90 fillér.

Fogassy új munkával gyarapította a rajzitanítás segédeszközeit. A pompás kiállítású gyakorlófüzet 24 db. 21×30 cm nagyságú mintalapból áll. A

füzet hasonló tartalommal még 1924-ben jelent meg és mint ilyen, az első úttörő munka a zsinór-díszítőírás népszerűsítése terén. Azóta is állandóan használatban volt, mert módszere a tanuló önálló munkálkodásán alapszik, ennél fogva az eredményes tanítás kiváló eszköze. Hogy a füzet használata minél szélesebb körben elterjedjen, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium 3765/1936. sz. rendeletével a polgári és középiskolák számára tanítási segédeszközül engedélyezte.

A füzet élén álló *Utasítás* a zsinórdíszítőírás tanítási módszerének szabatos összefoglalását adja.

A munka időszerűségét emeli az, hogy a zsinór-díszítőírást a folyóírás alapjává teszik a különböző tantervi utasítások. A betűk formai megoldása és azok vonalvezetése mind a díszítőírás, mind a folyóírás kialakítására kitűnő formai és technikai alapot nyújtanak. A szerző szintetikus módon tárgyalja a kis- és nagybetűket és azok kapcsolásait. A díszítősorok, fejlécek, végződések, monogramok és iniciálék tervezésére, továbbá a címek és címkék, valamint a szöveg helyes elrendezésére példát és alkalmat nyújt.

A füzet három év anyagát dolgozza fel, s így ára az összes hasonló munkák áránál jóval kisebb, ami a mai nehéz gazdasági viszonyok között megbecsülendő előny.

Fogassy módszere a gépies másoláson túlmenő, öntevékenységre lendítő, értékes tudáshoz juttató eljárás, ezért az iskolák szíves figyelmébe ajánljuk.

Sz. L.

Paul Cretius: Lebensvolle Sprachlehre. 6. kiadás. A. W. Zickfeldt, Osterwieck-Harz 1933. N. 80, 202 l.

Az előttünk fekvő mű a modern nyelvtanítás módszertani irodalmának kimagasló alkotása.

A nyelvtant még a legtöbb helyen elvont tudományos elméletként tanítják. Ezért jelent a nyelvtan nyugót tanárra és tanulóra egyaránt. Az anyag szárazsága, élettelensége és elvontsága untatja a konkrétumokban gondolkozó gyermeket. A nyelvtan tanításának eme módja célját tévesztette és eredménytelen: nem nevel a nyelv szeretetére, sem a helyes nyelvhasználatra. „A nyelv nem merev jégmező, hanem csobogó forrás, csörgő patak. És csak annak tárja ki a legmélyebb éretlemben vett szépségét, aki a hullámok játékát, a víz hőmpölygését és zúgását meglesli.“ *Hildebrand*nak évtizedekkel ezelőtt elhangzott nyelvtanítási reformprogramja Cretius művében ölt testet. A nyelvtanórát eleven léletté varázsolni, ez a szerző könyvének vezérgondolata. Nem nyújt óravázlatokat, sem aprólékosan kidolgozott tanításokat, hanem a nyelv szeretetteljes megfigyelésére készítet. Módszere beletekint a szavak mélyére, beleilleszkedik a beszélő lelkébe, a nyelvi jelenségek okait kutatja, megindítja a gyermek gondolkodókészségét, az anyagot leegyszerűsíti, felkarolja a nevelőhatású népnyelvet és a nyelvtörténetet, beszélteti a tanulókat nevekről, színekről, számokról, a példákat elsősorban a tanuló nyelvéből veszi, beszéltet, megfigyeltet, cselekedtet és az órát kedélyessé teszi. Otthon pedig folytatják a tanulók a kedves munkát. A házi feladatok köréből számúzve van az öt tárgyal bővített mondat, vagy tíz alanyi mellékmondat íratása. Minden házi feladat könnyű és érdekes. Így a tanítás se nem unalmas, se nem fárasztó, hanem mindig érdekes, eleven, szemléltető.